

Προς

Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών

Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού

Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους

Δ/ση Χρηματοοικονομικής Πολιτικής

ΤΜΗΜΑ Γ' Ειδικών Χρηματοδοτήσεων

Υπόψη κ. Μ.Σ. Μουρτζίνη

Αθήνα, 26 Μαΐου 2026

Θέμα : «Ερώτηση με αρ. πρωτ. 5208/12.05.2026»

Αξιότιμη κυρία Μουρτζίνη,

Σε απάντηση του με Α.Π.: 77856 ΕΞ/18.05.2026 εγγράφου σας, με το οποίο διαβιβάστηκε -μεταξύ άλλων και- στην Τράπεζα η εν θέματι επιστολή, μέσω της οποίας καταγράφονται οι ερωτήσεις του Βουλευτή κ. Δημητρίου Νατσιού σημειώνονται τα κατωτέρω:

1. Πώς αξιολογεί το Υπουργείο το γεγονός ότι οι 4 συστημικές τράπεζες κατέγραψαν καθαρά κέρδη άνω των € 4,5 δισ. το 2025 και άνω των € 17 δισ. την περίοδο 2022–2025, ενώ το ίδιο χρονικό διάστημα η χρηματοδότηση προς τα νοικοκυριά ήταν αρνητική για τρία συνεχόμενα έτη και παραμένει εξαιρετικά περιορισμένη;

Τα τελευταία τέσσερα χρόνια, το τραπεζικό σύστημα είναι κερδοφόρο, ύστερα από μακρά περίοδο μεγάλων ζημιών. Ενδεικτικά, κατά την περίοδο 2018-2021, οι τράπεζες κατέγραψαν σωρευτικές ζημιές άνω των 6 δισ ευρώ, κυρίως λόγω των υψηλών προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου και τιτλοποιήσεων μη εξυπηρετούμενων δανείων για την εξυγίανση των ισολογισμών τους. Κατά πάγια πρακτική, η κερδοφορία συνεκτιμάται με το ύψος των κεφαλαίων που απασχολούνται και επομένως η σημερινή κερδοφορία των τραπεζών πρέπει να κρίνεται με βάση τα συνολικά κεφάλαιά τους. Οι ελληνικές τράπεζες σήμερα διαθέτουν περίπου τρεις φορές τα κεφάλαια που είχαν στην περίοδο πριν από την κρίση, λόγω της αλλαγής των εποπτικών κανόνων. Το τραπεζικό σύστημα είναι υγιές και εύρωστο, κι αυτό αποτελεί σημαντικό παράγοντα της πιστοληπτικής αναβάθμισης του Δημόσιου, που οδήγησε σε σημαντική εξοικονόμηση τόκων για τον φορολογούμενο. Με βάση λοιπόν αυτό το κριτήριο, η κερδοφορία των ελληνικών τραπεζών, με μέση απόδοση κεφαλαίων 12%, βρίσκεται περίπου στο διάμεσο της ευρωζώνης με βάση τα επίσημα στοιχεία (που κινείται από 15,4% για την Πορτογαλία έως 6,4% για τη Γαλλία και

τη Γερμανία. Σημειωτέον ότι λόγω του ειδικού βάρους των δύο αυτών χωρών στη στάθμιση του δείκτη σε επίπεδο ευρωζώνης, όλες οι άλλες χώρες βρίσκονται πάνω από το γενικό μέσο όρο).

Το γεγονός επιβεβαιώνουν και οι αρμόδιες εποπτικές αρχές. Συγκεκριμένα, ο διοικητής της Τραπεζής της Ελλάδος Γ. Στουρνάρας ανέφερε σε πρόσφατη παρέμβασή του ότι η αναφορά σε υποτιθέμενα «υπερκέρδη» των τραπεζών συνιστά «μια μεγάλη υπερβολή. Οι τράπεζες επί χρόνια ολόκληρα είχαν ζημιές. Τώρα είναι η δεύτερη, τρίτη χρονιά που έχουν κέρδη, που έχουν ποσοστό απόδοσης κεφαλαίων, δηλαδή κέρδη προς ίδια κεφάλαια, περίπου παρόμοιο με αυτό που υπάρχει στην υπόλοιπη Ευρώπη. Δεν έχουν υπερκέρδη. Έχουν κέρδη κανονικά σήμερα.»

Σε ό,τι αφορά τη Eurobank, πάνω από το μισό της κερδοφορίας του Ομίλου προέρχεται από δραστηριότητες εκτός Ελλάδος. Συγκεκριμένα, όπως καταγράφεται στα δημοσιευμένα οικονομικά αποτελέσματα για το έτος 2025, οι θυγατρικές στην Κύπρο και τη Βουλγαρία συνεισέφεραν το 35% και 16% των συνολικών κερδών.

Ως προς το σκέλος της χρηματοδότησης των νοικοκυριών (στις επιχειρηματικές χρηματοδοτήσεις -και ιδίως προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις- γίνεται αναλυτική αναφορά στη συνέχεια), η εκτίμηση ότι «παραμένει εξαιρετικά περιορισμένη» δεν αντιστοιχεί στην πραγματική εικόνα. Η πιστωτική επέκταση κατά το 2025 για τα καταναλωτικά δάνεια έφτασε για τον Όμιλο Eurobank το 6,2%. Περαιτέρω, στη στεγαστική πίστη για πρώτη φορά από το 2010, καταγράφηκε θετική πιστωτική επέκταση, η οποία για την Eurobank ήταν της τάξης του 3,7% σε επίπεδο Ομίλου. Οι τράπεζες -και ασφαλώς η Eurobank- επιδιώκουν ενεργά την προώθηση προϊόντων στεγαστικής πίστης, προσφέροντας σειρά επιλογών τόσο σταθερού όσο και κυμαινομένου επιτοκίου, με εξαιρετικά ανταγωνιστικό κόστος, χαμηλότερο του μέσου ευρωπαϊκού όρου (βλ. αναλυτικά κατωτέρω ερ. 2).

2. Πώς εξηγεί το Υπουργείο το διατηρούμενο, και σε πολλές περιπτώσεις διευρυνόμενο, χάσμα μεταξύ επιτοκίων δανείων και καταθέσεων, το οποίο παραμένει σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα, παρά τη μεταβολή της νομισματικής πολιτικής και τη σταδιακή αποκλιμάκωση των επιτοκίων; Πώς αξιολογείται το γεγονός ότι τα επιτόκια πιστωτικών καρτών προσεγγίζουν ή και υπερβαίνουν το 20%, οδηγώντας χιλιάδες πολίτες σε παγίδες υπερχρέωσης;

Την τρέχουσα περίοδο, ιδίως μετά την εκδήλωση του πολέμου στο Ιράν, στη νομισματική πολιτική των βασικών κεντρικών τραπεζών, συμπεριλαμβανομένης της ΕΚΤ, επικρατεί τάση ανόδου των επιτοκίων ως απάντηση στις πληθωριστικές πιέσεις – και όχι αποκλιμάκωσης. Ανεξάρτητα από το γεγονός αυτό, και με βάση στοιχεία του SSM για το 4ο τρίμηνο του 2025, το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα διαμορφώθηκε στο 2,69%. Είναι χαμηλότερο από αυτό χωρών όπως η Σλοβενία και οι χώρες της Βαλτικής, και παραπλήσιο χωρών όπως η Πορτογαλία (2,63%), Ισπανία και Κύπρος (2,60%) και Αυστρία (2,35%). Το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο είναι πράγματι πολύ χαμηλότερο στη Γαλλία και στη Γερμανία (1,07%). Θα πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι σε αυτές τις χώρες το ποσοστό των προμηθειών στα συνολικά οργανικά έσοδα είναι πολύ υψηλότερο από ότι στην Ελλάδα (Γαλλία 34,5%, Γερμανία 31,8%, Ιταλία 33,3%, όταν στην Ελλάδα ο λόγος προμηθειών προς οργανικά έσοδα ήταν 19,9%).

Η Eurobank διατηρεί εκτεταμένη παρουσία, όπως προαναφέρθηκε, και σε άλλες πλιν της Ελλάδος αγορές που ανήκουν στην ίδια ευρύτερη γεωγραφική περιφέρεια και έχουν συγκρίσιμα χαρακτηριστικά. Στις χώρες αυτές το επιτοκιακό περιθώριο είναι αντίστοιχο με εκείνο της Ελλάδας και τούτο παρά τη δραστηριοποίηση στην τραπεζική τους αγορά μεγάλων ομίλων πανευρωπαϊκής εμβέλειας. Ενδεικτικά, στην αγορά της Βουλγαρίας οι ανταγωνιστικές της Eurobank τράπεζες περιλαμβάνουν τους ομίλους της ιταλικής Unicredit (με παρουσία σε 14 ευρωπαϊκές χώρες), της βελγικής KBC (με παρουσία σε 10 ευρωπαϊκές χώρες) και της ουγγρικής OTP, χωρίς να διαπιστώνουμε πρακτικές ή συμπεριφορές που διαφέρουν από τα ισχύοντα στην Ελλάδα.

Ειδικά για την κατηγορία δανείων με τον ισχυρότερο κοινωνικό αντίκτυπο, τα επιτόκια για νέα στεγαστικά δάνεια στην Ελλάδα είναι χαμηλότερα από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, με σταθερό επιτόκιο για τα 5 πρώτα χρόνια 2,998% έναντι 3,37% του ευρωπαϊκού μέσου όρου.

Σε ό,τι αφορά τις πιστωτικές κάρτες, το υψηλότερο επιτόκιο απηχεί το υψηλότερο κόστος ανάληψης κινδύνου στη συγκεκριμένη κατηγορία χορηγήσεων, κάτι που αποτελεί σταθερό χαρακτηριστικό για όλες τις χώρες και για όλα τα τραπεζικά ιδρύματα. Ενδεικτικά, το Συνολικό Ετήσιο Πραγματικό Ποσοστό Επιβάρυνσης (ΣΕΠΠΕ) των πιστωτικών καρτών για συγκρίσιμες αγορές της ευρωζώνης κυμαίνεται στην Ιρλανδία από 20,2% έως 24,4%, στην Ισπανία από 19,56% (Santander) έως 22,42% (Caixa Bank), στην Πορτογαλία στο 19% (Caixa Geral de Depositos) και στην Ιταλία επίσης στην περιοχή του 20% (19,17% για την τράπεζα Unicredit).

3. Για ποιους λόγους η συνολική πιστωτική επέκταση, ύψους περίπου € 19,9 δισ. Την περίοδο 2022–2025, δεν μεταφράζεται σε ουσιαστική και ισόρροπη πρόσβαση στη χρηματοδότηση, ιδίως για μικρομεσαίες επιχειρήσεις και νέους δανειολήπτες;

Με βάση τα επίσημα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας κατά τη μεταπανδημική περίοδο (2022–2025) η Ελλάδα είχε μέσο ετήσιο ρυθμό πιστωτικής επέκτασης προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (ΜΧΕ) στο 10,9% – ο 3ος μεγαλύτερος στην Ευρωζώνη- ενώ αναλογικά με τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων ήταν μακράν η πρώτη (στο 2,2% έναντι 0,3% στην Ευρωζώνη).

Ειδικά το 2025, με βάση τα στοιχεία της Τραπεζής Ελλάδος, ο ετήσιος ρυθμός πιστωτικής επέκτασης προς τις επιχειρήσεις ήταν 11,3% και προς τον ιδιωτικό τομέα 7,9%. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι καταγράφηκε επέκταση της τραπεζικής χρηματοδότησης προς τα νοικοκυριά για πρώτη φορά μετά από 15 περίπου χρόνια. Η εξέλιξη αυτή αντανάκλα την επιβράδυνση του ρυθμού συρρίκνωσης των στεγαστικών δανείων και τη σταδιακή επιστροφή τους σε θετικό ρυθμό μεταβολής, καθώς και την περαιτέρω επιτάχυνση της καταναλωτικής πίστης. Ειδικότερα, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των καταναλωτικών δανείων ενισχύθηκε σε 7% (από 6,3% το 2024), ενώ τα στεγαστικά δάνεια κατέγραψαν οριακή αύξηση (+0,7%) έναντι μείωσης (-2,6%) το προηγούμενο έτος. Σημειώνεται ότι για το 2025 η συνολική καθαρή πιστωτική επέκταση υπερέβη τα 14 δισ. ευρώ (με βάση τα στοιχεία της Τραπεζής Ελλάδος).

Για φέτος, με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, η Ελλάδα κατέγραψε την τέταρτη υψηλότερη επίδοση μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης το Φεβρουάριο του 2026. Συγκεκριμένα, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των πιστώσεων προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ανήλθε στο 11,5% έναντι 2,9% στην ευρωζώνη. Προηγούνται Λιθουανία (20,5%), Λετονία (13,2%), Κύπρος (12%) ενώ στις χώρες του ευρωπαϊκού Νότου, η Ιταλία καταγράφει πιστωτική επέκταση 2,1%, η Ισπανία 4,2% και η Πορτογαλία 4,4%.

Ειδικότερα, σχετικά με τη χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜμΕ), σε πρόσφατη επίσημη έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος πιστοποιείται ότι η αναλογία δανειακών ποσών που χορηγήθηκαν το 2025 προς μεγάλες επιχειρήσεις και προς ΜμΕ είναι περίπου 1 προς 1. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) σε ανάλυσή της (21.3.2026) διαπιστώνει ότι «τα τραπεζικά πιστωτικά κριτήρια έχουν γίνει πιο ευνοϊκά για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις -ραχοκοκκαλιά της ελληνικής οικονομίας- παρά για τις μεγάλες επιχειρήσεις».

Ιδιαίτερα θετική ήταν η συμβολή των ελληνικών Τραπεζών, για τη διάθεση στην αγορά του συνόλου των δανειακών πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), με προϋπόθεση την ίδια συμμετοχή των επιχειρήσεων, την εξασφάλιση τραπεζικού δανεισμού και με αξιολόγηση της επιλεξιμότητας από τρίτους, ανεξάρτητους εκτιμητές.

4. Πώς αξιολογεί η Κυβέρνηση το επίπεδο τραπεζικών προμηθειών, οι οποίες ανέρχονται σε περίπου € 2,17 δισ. το 2025 και για ποιους λόγους ο Πρωθυπουργός και οι αρμόδιοι Υπουργοί

εξακολουθούν να εμφανίζονται ανακόλουθοι με τις επαναλαμβανόμενες υποσχέσεις τους για μείωση των επιβαρύνσεων για τους πολίτες;

Η επίκληση ενός ποσού 2,17 δις ευρώ ως εσόδων των τραπεζών προμήθειες που «επιβαρύνουν τους πολίτες» συσκοτίζει την πραγματική εικόνα καθώς μόνο ένα μικρό ποσοστό των συνολικών προμηθειών αφορούν καθημερινές συναλλαγές. Το μέγιστο μέρος τους προέρχεται από την οργάνωση κοινοπρακτικών δανείων μεγάλων και μεσαίων επιχειρήσεων, έσοδα από διαχείριση επενδυτικών κεφαλαίων, προμήθειες investment banking, προμήθειες διάθεσης ασφαλιστικών προϊόντων κλπ.

Στην Ελλάδα τα έσοδα από προμήθειες κινούνται περί το 20% των συνολικών εσόδων έναντι ποσοστού περίπου 30% στην ευρωζώνη. Λαμβάνοντας ως παράδειγμα την ιταλική αγορά, το αντίστοιχο ποσοστό για τις τέσσερις μεγαλύτερες τράπεζες κυμαίνεται από 40% (Intesa Sanpaolo, BPER Banca) μέχρι 30-31% (Unicredit, Banco BPM).

Επίσης, στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα λογαριασμοί μισθοδοσίας ή σύνταξης δεν επιβαρύνονται με καμία προμήθεια για τις συνήθεις τραπεζικές συναλλαγές (όπως αναλύεται στη συνέχεια). Οι τράπεζες δεσμεύονται και φυσικά τηρούν τους περιορισμούς που τέθηκαν με τις σχετικές νομοθετικές παρεμβάσεις της κυβέρνησης το 2024 και 2025. Καθεμία από τις συστημικές τράπεζες πρόσφατα (και συγκεκριμένα στις 20 και 21.3.2026) εξέδωσαν ανακοινώσεις που εξηγούν επακριβώς τι ισχύει με αυτές τις χρεώσεις. Όπως τεκμηριώνεται αναλυτικά σε όλες αυτές τις ανακοινώσεις ουδείς λογαριασμός μισθοδοσίας ή συνταξιοδοτικός επιβαρύνεται με οποιαδήποτε χρέωση, ουδείς καταθέτης υποχρεώνεται να τηρεί λογαριασμό με οποιαδήποτε χρέωση, ενώ οι προαιρετικές χρεώσεις σε πακέτα συναλλαγών καταλήγουν σε σημαντικό όφελος για τους καταθέτες που τις επιλέγουν.

5. Πώς συμβιβάζεται η διανομή περίπου € 2,7 δις. προς μετόχους το 2025 με τη συνεχιζόμενη συμμετοχή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (DTC/DTA) στα εποπτικά κεφάλαια των τραπεζών; Θεωρεί η Κυβέρνηση ότι η πρακτική αυτή ανταποκρίνεται στην αρχή της κοινωνικής ανταποδοτικότητας;

Ο λόγος που αποφασίστηκε η συγκεκριμένη ρύθμιση δεν ήταν η προστασία των συμφερόντων των τραπεζών, οι οποίες μετοχικά ανήκαν τότε στο Δημόσιο κατά πλειοψηφία. Η ρύθμιση έγινε για να διασφαλίσει ότι τα κεφάλαια του ΤΧΣ θα παρέμειναν ανέγγιχτα, στη διάθεση του ελληνικού Δημοσίου την κάλυψη δημοσιονομικών κενών. Μάλιστα, με πρωτοβουλία των ίδιων των τραπεζών η διαδικασία απόσβεσης του αναβαλλόμενου φόρου έχει επιταχυνθεί ακόμα περισσότερο. Οι συστημικές τράπεζες απευθύνθηκαν στις εποπτικές αρχές και με τη σύμφωνη γνώμη τους έχουν προχωρήσει ήδη από τη χρήση του 2025 σε επιτάχυνση της απόσβεσης του DTC σε σχέση με αυτό που ορίζει ο σχετικός νόμος, με πρωταρχικό σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας των κεφαλαίων τους. Συγκεκριμένα, πέρα από την απόσβεση που ορίζει σήμερα ο νόμος, υπάρχει πρόσθετη απόσβεση DTC και με επιπλέον ποσό που αντιστοιχεί στο 29% των μερισμάτων που καταβάλλονται στους μετόχους. Όσο μεγαλύτερο είναι το μερίσμα, τόσο ταχύτερη και η απόσβεση του DTC. Με βάση τα επιχειρηματικά σχέδια των τραπεζών και τα προβλεπόμενα μερίσματα, η πλήρης απόσβεση του DTC θα ολοκληρωθεί 8-10 έτη νωρίτερα από αυτό που ορίζει ο σχετικός νόμος. Για τη Eurobank, η αντίστοιχη προβολή με βάση τα σημερινά δεδομένα οδηγεί σε πλήρη απόσβεση του DTC στα κεφάλαια της Τράπεζας το 2031.

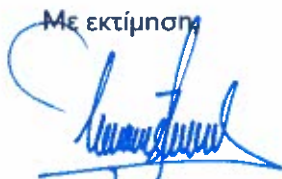
Ως προς την κοινωνική ανταποδοτικότητα, αυτή προκύπτει αβίαστα σε δύο επίπεδα. Το πρώτο αφορά την επιχειρηματική δραστηριότητα των τραπεζών και την χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας. Οι υψηλοί (και πολλαπλάσιοι του μέσου όρου της ευρωζώνης) ρυθμοί ανάπτυξης έχουν ως κεντρικό συντελεστή τη χρηματοδοτική λειτουργία του τραπεζικού συστήματος και μέσα από αυτήν την αύξηση των επενδύσεων, τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, τη μείωση της ανεργίας και την προώθηση του βιώσιμου μετασχηματισμού της

ελληνικής οικονομίας. Ταυτόχρονα, οι τράπεζες διαθέτουν σημαντικά ποσά σε ένα μεγάλο εύρος δράσεων, καθεμιά με τα δικά της κριτήρια και επιλογές, στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης τους. Η Eurobank έχει θέσει στο επίκεντρο των σχετικών δραστηριοτήτων της τη νέα γενιά, τις προτεραιότητες και τις προοπτικές της, μεταξύ άλλων με εμβληματικές πρωτοβουλίες όπως αυτή για την ανάδειξη και αντιμετώπιση του δημογραφικού ζητήματος, ή ένα πολυσχιδές πρόγραμμα στήριξης της εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες της όπως και της νεανικής και νεοφυούς καινοτόμου επιχειρηματικότητας.

Και πέρα των δράσεων αυτών όμως, που ανέρχονται σε πολλές δεκάδες εκατομμυρίων ευρώ το χρόνο, οι τέσσερις συστημικές τράπεζες και μεταξύ αυτών η Eurobank συνδράμουν την Πολιτεία σε κάθε έκτακτη ή μείζονα ανάγκη. Πρόσφατα, υπογράφηκαν οι συμβάσεις για την επέκταση της χρηματοδότησης από τις τέσσερις τράπεζες του προγράμματος Μαριέττα Γιαννάκου για την ανακαίνιση των δημόσιων σχολείων όλης της χώρας. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη πρωτοβουλία εταιρικής κοινωνικής ευθύνης που έχει αναληφθεί ποτέ στη χώρα, ύψους 400 εκατομμυρίων ευρώ. Οι ίδιες τράπεζες χρηματοδότησαν σε μια κίνηση ευρύτερης εθνικής σημασίας την ανακαίνιση του Ζωγράφειου Λυκείου της Κωνσταντινούπολης ώστε να εξασφαλίσει άδεια για τη συνέχιση της λειτουργίας του που απειλούνταν με διακοπή. Άλλες μείζονες συνεισφορές των συστημικών τραπεζών υπήρξαν για την ανοικοδόμηση των υποδομών της Θεσσαλίας ύστερα από την καταιγίδα Ντάνιελ, αλλά και στον Έβρο και τη Ρόδο μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση.

Με εκτίμηση

Ιάκωβος Γιαννακλής

Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος

Retail & Digital Banking